

Halottak estéjére

A föltámadásról

K.K.T. Az estnek csendjében, mikor földünkre a sötétség, mint óriási gyászfátyol borul, templomba gyűlnek ma a katolikus hívek, hogy egy órát a halottak iránti kegyeletnek, a fájó, de mégis édes visszaemlékezésnek szenteljenek. A mulandóságot ünnepeljük ma. A néphit úgy tartja, hogy az égen minden embernek van egy csillaga, és valahányszor emberi élet alszik ki itt lent a földön, annyiszor hull le egy-egy csillag ott fent a magas égről. Ma, amikor az élet egéről lehullott csillagok utolsó szikrájából megvillan lelkünkben egy-egy fénysugár, és szemünk bánatos könnyében megtörve a reménység, a boldog viszontlátás szivárványát hímezi ki ezen az alkonyon, ugyanakkor viharok, nagy lelki fájdalmak járnak át érző emberi keblünket. Hiszen ha szétnézünk a most egybegyűlteken, akkor látunk itt bánatos, könnyes szemű szülőket, kiknek jó gyermekük korai távozása hagyott lelkünkben ismét és ismét felszakadó sebet, látunk korán árvaságra jutó gyermekeket és ifjakat, kiknek szülei időnek előtte hagyták itt támasz nélkül azokat, akiket legjobban szerettek, látunk testvéreket, akik között a testvéri szeretet kötelékét könyörtelenül elvágta a halál, özvegyeket, akik életük támasza és segítője nélkül maradtak, és most a holnap bizonytalanságának keserű gondjával küszködnek, de itt látjuk együtt az egész egyházközséget a közös gyászban, mert szeretett lekipásztoraik, tanítóik, akik útmutató gyanánt álltak ennek a templomnak szószékén, vagy az iskolában, most néma ajakkal, kihűlt szívvel pihennek az örök élet csöndes kertjében.

Igen! Mindnyájunk szívének van gyásza, mert mindnyájunknak volt – ha nem is több, de legalább egy csillaga, melyet örömmel láttunk ragyogni az élet egén, de amelynek hullása annál fájóbb sebet ütött a szívünkön, minél tisztább és őszintébb volt az a szeretet, mellyel annak ragyogásában gyönyörködtünk, és minél aggodóbb lélekkel gondoltunk arra a percre, melyben a halál angyala megjelent, hogy annak a csillagnak a fényét kioltsa.

Ebben az ünnepélyes de szent és komoly órában összegyűltünk fájó szívvel megemlékezni azokról, akik nekünk olyan kedvesek voltak. Eljöttünk az Isten házába, hogy az emlékezet örökmécsesét gyűjtsuk meg a kedves hanton, mely apánk, anyánk, jó testvérünk, a hűséges hitvestárs, vagy egy kedves gyermek hűlt porait fedi. Eljöttünk a mai estén, hogy legalább lélekben gyűjtsunk egy szál gyertyát, helyezzünk egy szál virágot azoknak sírja felé is, akikkel az élet nagyon mostohán bánt el, nem jutott egy darabka sem az édes szülőfalu földjéből, ahol megpihenhessenek, hanem távoli idegenben, jeltelen

sírokban alusszák álmukat. Fájó imánk száll az ég felé érettük, mert sírjaik felett csak az őszi szél fújdogál szomorú gyászéneket.

Nem a szokás hozott ma össze bennünket, hanem a kegyelet és az élő hit. De hozott bennünket a szeretet és a remény, a boldog viszontlátásnak, a föltámadásnak reménye. Mert eljön az óra, amikor a halottak meghallják Isten Fiának szavát, és akik hallják, élni fognak.

A feltámadás keresztény reményét jöttünk ide megünnepelni. Mert szomorú az élet nagypéntekje. Emberi természetünk irtózik a megsemmisülésnek gondolatától. Az elválás gondolata midig keserű volt és az is marad számunkra. De amilyen szomorú az elválás fájdalmas napja, olyan vigasztalón a húsvét hajnalának reményt keltő pirkadása. Mert Krisztus óta tudjuk, hogy minden nagypénteket követ az allelujás húsvét, hogy a nagypénteki gyászt mindig a húsvét reggelének napsugártól bearanyozott fénye, a viszontlátás reményének boldog beteljesedése követ. Mi keresztények a halált Krisztus megdicsőült sírjának fényénél szemléljük, aki azt mondotta: “Én vagyok a feltámadás és az élet, aki énbennem hisz, ha meg is hal, örökké élni fog”. Hisszük és tudjuk, hogy a mi megváltó Jézusunk nem csak a kálváriai keresztre ment előttünk, de előttünk ment a feltámadásban is. Hisszük és tudjuk, hogy ott a síron túl viszontlátjuk egymást, újra találkoznak azok, akik itt a földön egyek voltak, akiket itt a földön a szeretet köteléke fűzött egybe, mert a szeretet a három isteni erény között a legtartósabb, a legmaradandóbb, a szeretet acélnál erősebb kötelét még a halál sem képes örökre szétszakítani.

Föltámadunk! Ez a vigasztaló szó áll több temetőkapolna homlokzatán. Van föltámadás! Ezt hirdeti minden tavasszal a téli álmából újraéledő rügy és virág. Föltámadunk! Ezt bizonyítja minden kétséget kizárva az Ó és Újszövetségi Szentírás sok szent írója, de elsősorban az evangélium tanítója, az emberré lett Isten, Jézus Krisztus. A föltámadás tana oly igazán alapvető tanítása szent hitünknek, hogy a nemzetek apostola, Szent Pál szerint ezen áll egész szent hitünk. Halljátok tanítását: Ha tehát azt hirdetjük nektek, hogy Krisztus föltámadt halottaiból, hogyan mondhatják néhányan közületek, hogy nincs föltámadás? Ha nincs föltámadás, akkor Krisztus sem támadt fel. Ha pedig Krisztus nem támadt fel, hiábavaló a mi prédikálásunk, de hiábavaló a ti hitetek is... Ámde Krisztus feltámadt halottaiból, mint a holtak zsengeje. Egy ember által jött a halál, egy ember által jön a halottak feltámadása is. Amint ugyanis Ádámban mindnyájan meghalnak, úgy Krisztusban mindnyájan életre kelnek.”

Föltámadunk! Ezt hirdeti az apostoli idők óta a mai napig az ámuló és kételkedő világnak a kereszténység. A katolikus vallás a föltámadás vallása. Ha egyszer eltávoztunk az emberek szeme elől, hamar elvész emlékünks is. Talán megsiratnak bennünket, talán elmondják rólunk, hogy jó ember volt. Talán emlékkövet helyeznek sírhalmunkra. De egyszer elfelejtenek és sírkövünkön olvashatatlan lesz nevünk is, az élet zajlik tovább, helyünkbe mások lépnek és senki sem hagy maga után pótolhatatlan ürességet, akármilyen fontos szerepet is töltött be itta földön. Légy császár vagy király, ha meghaltál, nem marad üres királyi széked, másokkal töltik azt be. És újra múlnak az évek, talán évszázadok, és az emberiség történelmének nagy órája az utolsót üti, elérkezik a világ vége. Ekkor a mindenható Isten ígérete szerint sokakra nézve meglepő és váratlan dolgok történnek: a halottak föltámadnak, és bekövetkezik a boldog vagy fájdalmas viszontlátás Krisztus ítélőszéke előtt.

K.K.T. Honnan van az, hogy a hívő keresztények mellett vannak sokan, akik irtóznak a föltámadás gondolatától és szeretnék azt tagadásukkal meg nem történővé tenni? Nem tévedünk, ha az okot abban keressük, hogy irtóznak a gondolattól: felelniük kell tetteikért. Egy afrikai hittérítő a négereknek a feltámadásról beszélt. Az első sorban ülő törzsfőnök arca elkomorult. Feltámad apám is? – kérdezte. Fel – mondta hittérítő. A törzsfőnök sötéten nézett maga elé, mert apját megölte, hogy hamarabb elfoglalhassa helyét a törzsfőnöki székben. “Azok is feltámadnak, akiket a csatában megöltem?” Fel - volt a felelet. A törzsfőnök haragosan nézett, mert rabló hadjáratot folytatott, zsarolt, kegyetlenkedett. Fölkelt tehát és így szólt: “Nekem olyan vallás nem kell, amelyik szerint még föltámadnak és élém állnak leszámolásra áldozataim.” Azzal sarkon fordult és eltávozott. Vajon nem így gondolkozik sok ember, amikor szeretné tagadni, nem létezővé tenni a föltámadás tényét.

Ezzel szemben a hívő keresztény ember vallja minden idők meggyőződésével, vallja a költővel:

*Elhervad a rózsza, lenull a levél!
Hiába hisz ember, hiába remél?
Hát semmi, de semmi ami vigasztal?
Ott túl amaz árkon újra tavasszal?*

*Sírhalmot ölelve az anya zokog,
Majd kigyúl a csillag, kiséti a hold,
S ott fenn a keresztfán suttogja a szél:
Kinyílik a rózsza, kibajt a levél!*

K.K.T. Amikor ma este oly szép számmal összegyűltünk a templomban, hogy imádkozzunk kedves halottainkért, akkor tudjátok meg, hogy ezzel együtt egyben tanúságot is teszünk a föltámadásba és örök életbe vetett hitünk mellett. Mert mi értelme volna az imádságnak, mi értelme a halottakért bemutatott sok szentmisének, ha a sírban megsemmisül minden, ha a sírral vége van mindennek, ha nincs föltámadás és örök élet? Az az árva, ki szülei kebléről oly korán leszakadt, mint kis virág a fáról, az özvegy, ki élettársát siratja és évek óta őrzi, ápolja szíve mélyén a megemlékezés és kegyelet szent lángját, az a szülő, kinek reménységét a halál elragadta, a szegény sorsüldözött, ki görnyedve húzza-vonja az élet terheit csak szenvedjen élete fogytáig és vigaszt sohase találjon? És az isteni igazságosság soha ne érvényesüljön a maga teljességében? Óh, szörnyű volna csak el is képzelni. De a hantok egyszer majd megnyílnak, az özvegy leveti bús fekete fátyolát, az árva szülőt ölel, a szülő ismét keblére zárja gyermekét, a szegény gazdaggá lesz, az üldözött pedig nyugalmat és békét lel, mert eljött az isteni örök igazságszolgáltatás ideje. És meglátjuk Isten hajlékát, Isten pedig letöröl szemünkről minden könnyet. Nem lesz többé sem halál, sem gyász, sem jajgatás, sem fájdalom, hanem lesz Istennek boldog színről színre látása. És ezért imádkozzuk minden gyászmise prefációjában az örökszép szavakat: “Krisztusban a boldog feltámadás reménye ragyogott fel számunkra, hogy akiket a halál kikerülhetetlen sorsa megszorít, megvigasztalja a jövő halhatatlanság ígérete. A te híveidnek élete, Uram, nem vész el csak átváltozik, és ha a földi vándorlásunk lakóhelye elporlad, elkészül számunkra az égben az örök lakóhely”. Ó igen, én hiszem, Uram ezt az örök lakóhelyet, hiszem az örök életet. Ámen.

Csomaköz, 1964. november 1.

Kőröstarján, 1965. november 1.